

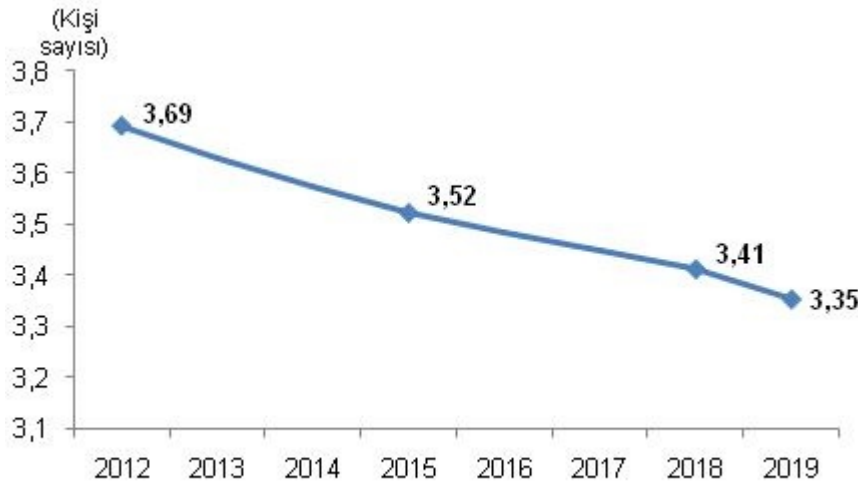
Sayı: 33730 06 Mayıs 2020 Saat: 10:00

İstatistiklerle Aile, 2019

Ortalama hanehalkı büyüklüğü 3,35 oldu

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre; Türkiye'de 2012 yılında 3,69 kişi olan ortalama hanehalkı büyüklüğünün azalma eğilimi göstererek 2019 yılında 3,35 kişi olduğu görüldü. İllere göre incelendiğinde; 2019 yılında ortalama hanehalkı büyüklüğünün en yüksek olduğu il, 6,11 kişi ile Şırnak oldu. Şırnak ilini 5,39 kişi ile Hakkari ve 5,38 kişi ile Şanlıurfa illeri izledi. Ortalama hanehalkı büyüklüğünün en düşük olduğu il ise 2,63 kişi ile Çanakkale oldu. Bu ili, 2,68 kişi ile Eskişehir ve 2,71 kişi ile Balıkesir illeri izledi.

Yıllara göre ortalama hanehalkı büyüklüğü, 2012-2019

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2012-2019

Geniş aileden oluşan hanehalkı oranı azalırken tek kişilik hanehalkı oranı arttı

Tek çekirdek ailenin tanımı yalnızca eşlerden veya eşler ve çocuklarından veya tek ebeveyn ve en az bir çocuktan oluşan hanehalklarıdır. Bu tanım kapsamında, ADNKS sonuçlarına göre; ülkemizde tek çekirdek aileden oluşan hanehalklarının oranı, 2014 yılında %67,4 iken 2019 yılında %65,1 oldu.

Tek kişilik hanehalklarının oranının 2014 yılında %13,9 iken 2019 yılında %16,9'a yükseldiği görüldü. Geniş aile olarak tanımlanan ve en az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalklarının oranı, 2014 yılında %16,7 iken 2019 yılında %15,0 oldu. Çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalklarının oranının ise 2014 yılında %2,1 iken 2019 yılında %3,0'a yükseldiği görüldü.

Hanehalkı tiplerine göre hanehalkı oranı, 2014-2019

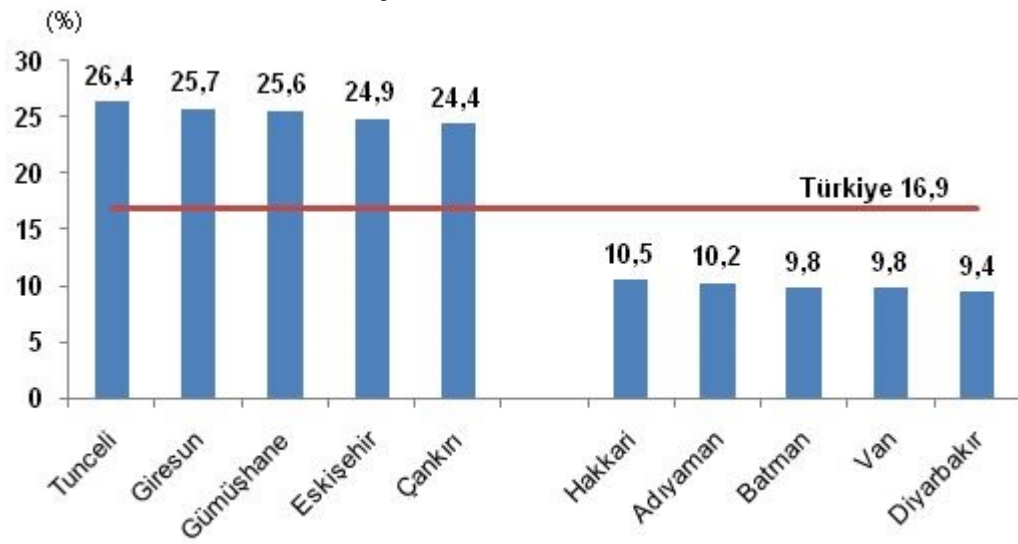
Hanehalkı tipleri	Toplam hanehalkı içindeki oranı (%)					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tek kişilik hanehalkı	13,9	14,4	14,9	15,4	16,1	16,9
Tek çekirdek aileden oluşan hanehalkı	67,4	66,9	66,4	66,1	65,3	65,1
Sadece eşlerden oluşan çekirdek aile	14,1	14,3	14,2	14,2	14,1	13,9
Eşler ve çocuklardan oluşan çekirdek aile	45,7	44,8	44,0	43,5	42,3	42,0
Tek ebeveyn ve çocuklardan oluşan çekirdek aile	7,6	7,8	8,2	8,5	8,9	9,2
Baba ve çocuklardan oluşan çekirdek aile	1,5	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0
Anne ve çocuklardan oluşan çekirdek aile	6,1	6,2	6,5	6,7	7,0	7,2
En az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkı	16,7	16,5	16,3	16,0	15,8	15,0
Çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalkı	2,1	2,2	2,4	2,5	2,8	3,0

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2014-2019

Tek kişilik hanehalkı oranının en yüksek olduğu il Tunceli oldu

Tek kişilik hanehalkı oranının en yüksek olduğu il, 2019 yılında %26,4 ile Tunceli oldu. Tunceli ilini %25,7 ile Giresun, %25,6 ile Gümüşhane izledi. Tek kişilik hanehalkı oranının en düşük olduğu il ise %9,4 ile Diyarbakır oldu. Diyarbakır ilini %9,8 ile Van ve Batman izledi.

Tek kişilik hanehalkı oranı en yüksek ve en düşük ilk 5 il, 2019

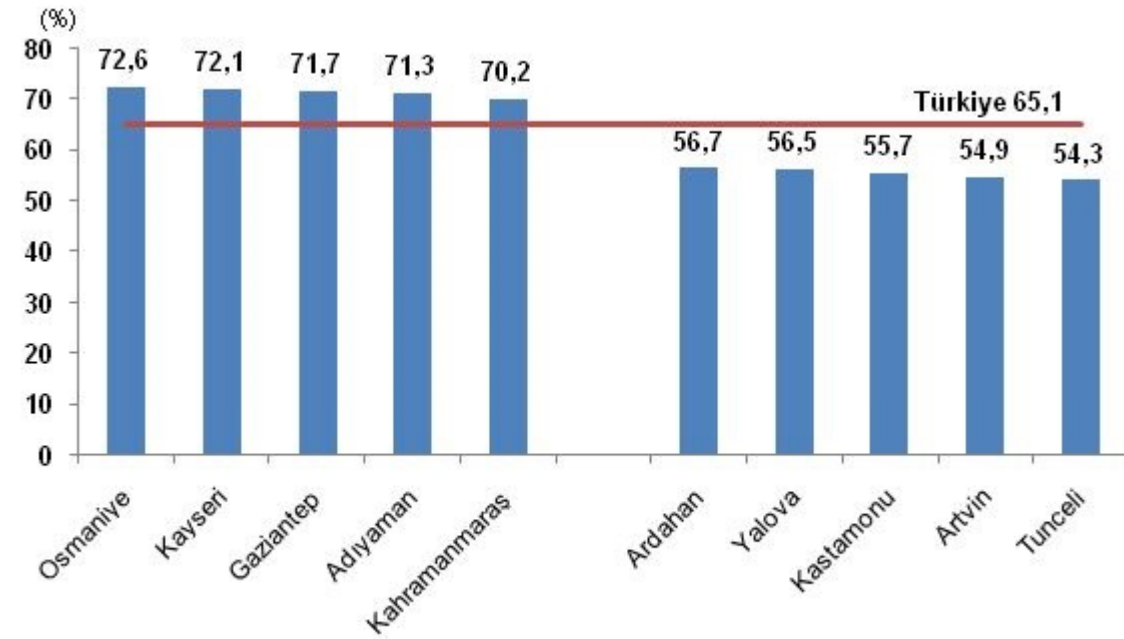

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2019

Tek çekirdek aileden oluşan hanehalkı en fazla Osmaniye'de görüldü

Tek çekirdek aileden oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu il, 2019 yılında %72,6 ile Osmaniye oldu. Osmaniye ilini %72,1 ile Kayseri ve %71,7 ile Gaziantep takip etti. Tek çekirdek aileden oluşan hanehalkı oranının en düşük olduğu il %54,3 ile Tunceli oldu. Tunceli ilini %54,9 ile Artvin ve %55,7 ile Kastamonu izledi.

Tek çekirdek aileden oluşan hanehalkı oranı en yüksek ve en düşük ilk 5 il, 2019

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2019

Hanehalklarının %9,2'sini tek ebeveyn ve çocukları oluşturdu

Türkiye'de 2019 yılında toplam hanehalklarının %9,2'sini tek ebeveyn ve çocuklardan oluşan hanehalkları oluşturdu. Daha detaylı incelendiğinde; toplam hanehalklarının %2,0'ını baba ve çocuklardan oluşan hanehalkları, %7,2'sini ise anne ve çocuklardan oluşan hanehalklarının oluşturduğu görüldü.

Tek ebeveynli hanehalkı en fazla Bingöl'de görüldü

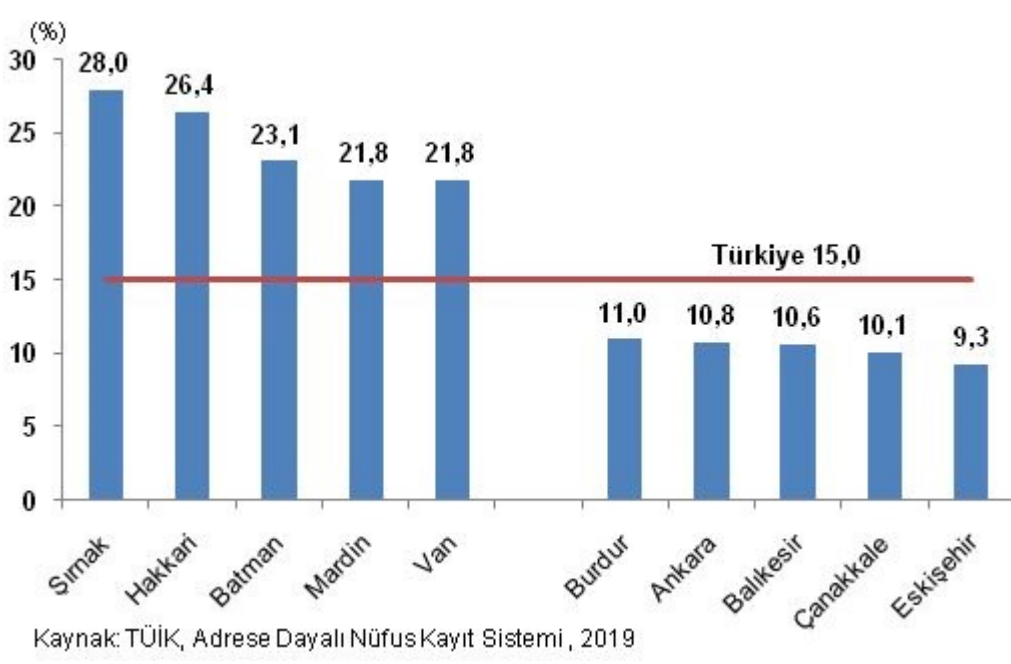
Tek ebeveyn ve çocuklardan oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu il, 2019 yılında %11,2 ile Bingöl oldu. Bu ili, %11,0 ile Adana, %10,9 ile Malatya izledi. Bu oranın en düşük olduğu iller ise %6,8 ile Ardahan ve Tokat, %6,9 ile Kars, Nevşehir, Bitlis ve Bayburt oldu.

Anne ve çocuklardan oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu iller %8,9 ile Bingöl, %8,7 ile Adana ve %8,6 ile İzmir, en düşük olduğu iller ise %4,8 ile Ardahan, %5,2 ile Burdur, Tokat ve Bayburt, %5,3 ile Kars ve Yozgat oldu. Baba ve çocuklardan oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu iller %3,4 ile Kilis, %3,2 ile Gümüşhane ve %2,9 ile Malatya, en düşük olduğu iller ise %1,4 ile Nevşehir ve %1,5 ile Kayseri oldu.

Geniş aileden oluşan hanehalkı oranının en yüksek olduğu il Şırnak oldu

Geniş aile olarak tanımlanan ve en az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalklarının oranının en yüksek olduğu il, 2019 yılında %28,0 ile Şırnak oldu. Şırnak ilini %26,4 ile Hakkari ve %23,1 ile Batman izledi. Geniş aileden oluşan hanehalkı oranının en düşük olduğu il, %9,3 ile Eskişehir oldu. Eskişehir ilini %10,1 ile Çanakkale ve %10,6 ile Balıkesir izledi.

Geniş aileden oluşan hanehalkı oranı en yüksek ve en düşük ilk 5 il, 2019

Toplam resmi evlilikler içerisinde son evliliğinde akraba evliliği yapanların oranı %8,5 oldu

ADNKS sonuçlarına göre; 2019 yılında toplam resmi evlilikler içerisinde son evliliğinde akraba evliliği yapmış (1.dereceden kuzenler ile yapılan evlilikler) 16 ve üzeri yaştaki bireylerin oranı %8,5 oldu. Akraba evlilikleri akrabalık türüne göre incelendiğinde; akraba evliliği yapmış bireylerin %46,7'sinin hala/dayı çocukları ile, %27,2'sinin amca çocukları ile ve %26,1'inin ise teyze çocukları ile evli olduğu görüldü.

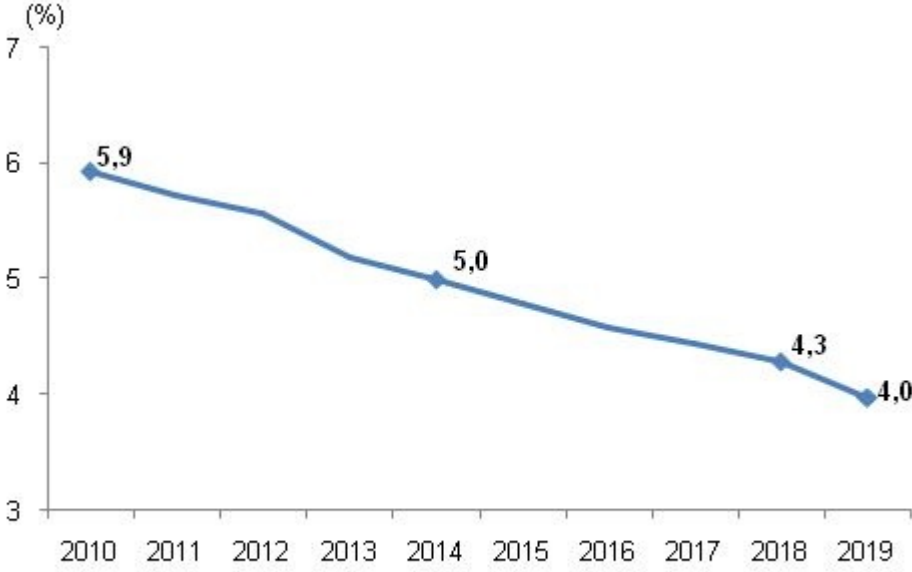
Akrabasıyla evli olan bireylerin en fazla olduğu il Mardin oldu

Toplam resmi evlenmeler içerisindeki akraba evlilikleri illere göre incelendiğinde; 2019 yılında toplam evli bireyler içerisinde son evliliğinde akraba evliliği yapmış 16 ve üzeri yaştaki bireylerin oranının en fazla görüldüğü il, %20,8 ile Mardin oldu. Bu ili sırasıyla %18,2 ile Şanlıurfa ve %17,2 ile Diyarbakır izledi. Akraba evliliği yapmış bireylerin oranının en az görüldüğü il ise %1,1 ile Edirne oldu. Bu ili sırasıyla %1,4 ile Kırklareli, %2,1 ile Çanakkale izledi.

Akraba evliliği oranı azaldı

Evlenme istatistikleri sonuçlarına göre; 2010 yılında gerçekleşen resmi evlenmelerin %5,9'unun akraba evliliği olduğu ve bu oranın sonraki yıllarda sürekli düşüş göstererek 2014 yılında %5,0, 2019 yılında ise %4,0 olduğu görüldü.

Yıllara göre akraba evliliği oranı, 2010-2019

Kaynak: TÜİK, Evlenme İstatistikleri, 2010-2019

Akraba evliliği 2019 yılında en fazla Şanlıurfa'da gerçekleşti

Resmi evlenmeler içerisindeki akraba evlilikleri illere göre incelendiğinde; 2019 yılında gerçekleşen toplam evlenmeler içindeki akraba evliliği oranının en yüksek olduğu ilin, %14,9 ile Şanlıurfa olduğu görüldü. Bu ili, %14,2 ile Siirt ve %13,9 ile Mardin illerinin izlediği görüldü. Akraba evliliği oranının en düşük olduğu ilin ise %0,5 ile Kırklareli olduğu, bu ili %0,7 ile Balıkesir ve Edirne, %0,8 ile Bolu illerinin izlediği görüldü.

Bireyleri en fazla aileleri mutlu etti

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre; 18 ve üzeri yaştaki bireyler arasında kendilerini en fazla ailelerinin mutlu ettiğini belirtenlerin oranı 2019 yılında %74,1 oldu. Erkeklerin %79,5'i kendilerini en fazla ailelerinin mutlu ettiğini ifade ederken bu oranın kadınlar için %68,8 olduğu görüldü. Kendilerini en fazla çocuklarının mutlu ettiğini belirten erkeklerin oranı %7,4 iken kadınların oranı %18,1 oldu.

Ev işlerinde ailesine yardımcı olan çocukların oranı %45,5 oldu

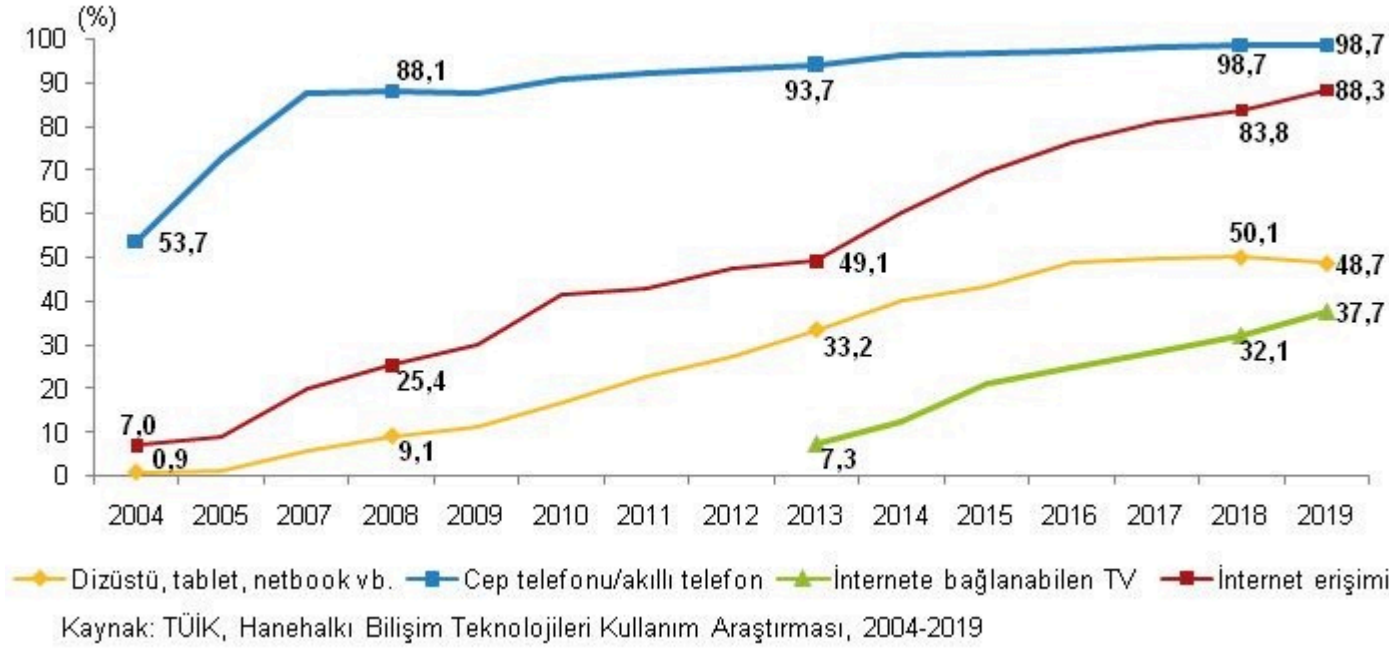
Çocuk İşgücü Anketi IV.Çeyrek: Ekim-Aralık 2019 sonuçlarına göre; 5-17 yaş grubunda olan çocuklar içinde ev işlerinde ailesine yardımcı olan çocukların oranı %45,5 oldu. Bu oran, erkek çocuklarında %40,0, kız çocuklarında %51,3 oldu. Ev işlerinde ailesine yardımcı olan çocukların %43,5'i hane için alışveriş yapma, çamaşır-bulaşık yıkama, ütü yapma, yemek pişirme, ev eşyalarının temizliği gibi işlerde, %23,2'si hanede kendinden küçük çocukların bakımında, %5,4'ü ise hanedeki yaşlı/engelli/hasta bir yakınının bakımında ailesine yardımcı oldu.

Taşınabilir bilgisayar bulunan hanelerin oranı %48,7 oldu

Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre; 2019 yılında hanelerin %88,3'ü evden İnternete erişim imkânına sahip oldu. Bu oran 2004 yılında %7,0 idi. Hanelerde dizüstü, tablet, netbook gibi taşınabilir bilgisayar bulunma oranı 2004 yılında %0,9 iken 2019 yılında %48,7'ye, cep telefonu/akıllı telefon

bulunma oranı 2004 yılında %53,7 iken 2019 yılında %98,7'ye ve İnternete bağlanabilen televizyon bulunma oranı 2013 yılında %7,3 iken 2019 yılında %37,7'ye yükseldi.

Hanelerde bilişim teknolojileri ve İnternet erişimi bulunma oranı, 2004-2019

Geniş ailelerin %26,9'unun yoksulluk sınırının altında yaşadığı görüldü

Gelir ve yaşam koşulları araştırması sonuçlarına göre; eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %60,0'ı dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırı incelendiğinde, yoksulluk sınırının altında yaşayan bireylerin oranının 2018 yılında %21,2 olduğu görüldü. Hanehalkı tipine göre yoksulluk oranı incelendiğinde ise tek kişilik hanehalklarının %12,8'inin, tek çekirdek aileden oluşan hanehalklarının %20,2'sinin, geniş ailelerden oluşan hanehalklarının %26,9'unun, çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalklarının ise %13,0'ının yoksulluk sınırının altında yaşadığı gözlemlendi.

Kadınların belirttiği ortalama ideal çocuk sayısı 2,8 oldu

Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması, 2018 sonuçlarına göre kadınların tam istediği sayıda çocuk sahibi olması mümkün olsaydı hayatları boyunca kaç çocuk sahibi olmayı istedikleri incelendiğinde; belirtilen ortalama ideal çocuk sayısının kadınlar için 2,8 olduğu görüldü.

İdeal çocuk sayısı İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması 1. Düzeye göre incelendiğinde; kadınlar için ortalama ideal çocuk sayısının en yüksek sayıda belirtildiği bölge 3,6 ile TRC Güneydoğu (Gaziantep, Adıyaman, Kilis, Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) iken en düşük sayıda belirtildiği bölge 2,4 ile TR2 Batı Marmara (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli, Balıkesir, Çanakkale) oldu.

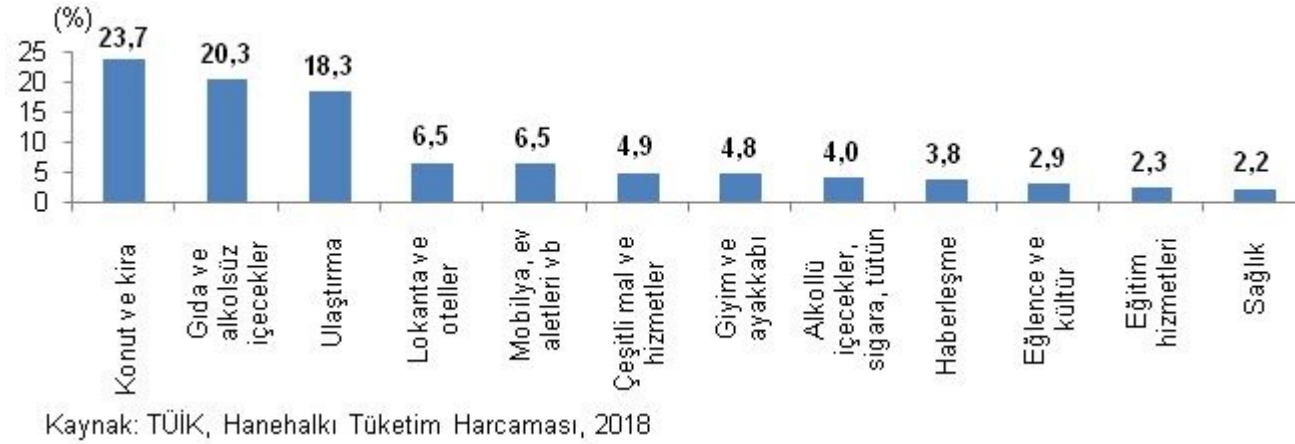
Babası vefat etmiş çocukların sayısı 268 bin 843 oldu

ADNKS sonuçlarına göre; 2019 yılında Türkiye'de toplam 22 milyon 876 bin 798 çocuk içerisinde babası vefat etmiş çocuk sayısının 268 bin 843, annesi vefat etmiş çocuk sayısının 81 bin 239, hem annesi hem babası vefat etmiş çocuk sayısının ise 4 bin 649 olduğu görüldü. Cinsiyete göre incelendiğinde; babası vefat etmiş erkek çocuk sayısının 137 bin 733, kız çocuk sayısının 131 bin 110, annesi vefat etmiş erkek çocuk sayısının 41 bin 400, kız çocuk sayısının 39 bin 839, hem annesi hem babası vefat etmiş erkek çocuk sayısının 2 bin 394, kız çocuk sayısının 2 bin 255 olduğu görüldü.

Hanehalkları bütçelerinden en fazla payı konut ve kira harcamasına ayırdı

Hanehalkı bütçe araştırmasının 2018 yılı sonuçlarına göre; Türkiye genelinde hanehalklarının tüketim amaçlı yaptığı harcamalar içinde en yüksek payı %23,7 ile konut ve kira harcamaları alırken ikinci sırayı %20,3 ile gıda ve alkolsüz içecek harcamaları, üçüncü sırayı ise %18,3 ile ulaştırma harcamaları aldı. Toplam tüketim harcamalarında en düşük payı alan harcama grupları ise %2,2 ile sağlık, %2,3 ile eğitim hizmetleri ve %2,9 ile eğlence ve kültür oldu.

Harcama türlerine göre hanehalkı tüketim harcamalarının dağılımı, 2018

Kendilerine ait bir konutta yaşayanların oranı %59,0 oldu

Gelir ve yaşam koşulları araştırması sonuçlarına göre 2018 yılında konutun mülkiyet durumları incelendiğinde; bireylerin %59,0'ının oturduğu konutun kendilerine ait olduğu, %25,2'sinin ise kiracı olduğu görüldü. Bireylerin %39,6'sının 2018 yılında konutunda izolasyondan dolayı ısınma sorunu yaşadığı, %36,2'sinin sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçevesi vb. nedenlerle sorun yaşadığı ve %24,8'inin trafik veya endüstrinin neden olduğu hava kirliliği, çevre kirliliği veya diğer çevresel sorunlar yaşadığı görüldü.

Bu konu ile ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi Mayıs 2021'dir.

AÇIKLAMALAR

Türkiye İstatistik Kurumu, 2012 yılından itibaren özel günlerde günün önemine atfen özel yayın ya da haber bülteni yayımlamaya başlamıştır. Bu kapsamda, 2020 yılında 15-21 Mayıs olarak belirlenen Aile Haftası'na özel olarak bu haber bülteni hazırlanmıştır.

Haber bülteninde, ülkemizdeki aile yapısını ortaya koyan temel istatistiklere yer verilmiştir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 15 Mayıs günü, 1994 yılından itibaren Uluslararası Aile Günü olarak kutlanmaktadır. Her yıl ailenin korunması ve güçlendirilmesi amacıyla bu güne özel belli temalara dikkat çekilmektedir. Uluslararası Aile Günü'nün bu yılki teması, "Kalkınmada Aileler: Kopenhag ve Pekin + 25"tir.

